



REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

UPRAVNI ODJEL ZA
TURIZAM, PODUZETNIŠTVO I RURALNI RAZVOJ

KLASA: 402-02/16-01/176
URBROJ: 2170/1-08/3-17-2
Rijeka, 10. veljače 2017.

INFORMACIJA O INICIJATIVI UDRUŽENJA PČELARSKIH UDRUGA
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

PROČELNICA

Melita Raukar, dipl.oec.

Materijal izradio:

Mladen Brajan, dipl.ing.

I. PRAVNI OSNOV

Člankom 52. stavkom 1. točkom 23. Statuta Primorsko - goranske županije ("Službene novine" broj 23/09., 9/13. i 25/13 – pročišćeni tekst) propisano je da Župan donosi opće i pojedinačne akte, te zaključke sukladno zakonu i drugim propisima, te aktima Skupštine.

Člankom 25. stavkom 1. Poslovnika o radu župana Primorsko - goranske županije ("Službene novine" broj 23/14., 16/15., 3/16. i 19/16 – pročišćeni tekst) propisano je da Župan donosi opće akte kada je to propisano posebnim zakonom, pojedinačne akte kada rješava o pojedinim pravima, obavezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba, te zaključke.

II. OBRAZLOŽENJE

Zaključkom Župana od 16. siječnja 2017. godine (KLASA:022-04/17-01/2, URBROJ:2170/1-01-01/5-17-20) zadužen je Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj da u suradnji s Centrom za poljoprivredu i ruralni razvoja PGŽ (u daljnjem tekstu Centar) izvrši Župana putem Kolegija Župana o inicijativi Udruženja pčelarskih udruga Primorsko-goranske županije (zaključak i inicijativa u privitku materijala).

Inicijativa Udruženja pčelarskih udruga Primorsko-goranske županije predstavlja širi prikaz programskih aktivnosti za razvoj pčelarstva na cijelom području Primorsko-goranske županije. Za pojedine aktivnosti prezentirane u inicijativi potrebna su značajnija sredstva, a i šira podrška uzimajući i dugotrajnost same realizacije.

Uvažavajući pčelarstvo kao važnu granu poljoprivrede putem Upravnog odjela za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj te programom rada Centra u prethodnom periodu već je pokrenut niz aktivnosti usmjerenih cjelovitom razvoju pčelarstva.

Ističemo najvažnije aktivnosti za razvoj pčelarstva:

1. Program motrenja meda - Posebnost pčelarstva predstavljaju stacionarno i tzv. „seleće“ pčelarstvo koje u odnosu na stacionarno može i dvostruko povećati produktivnost pčelarske proizvodnje. Temeljni problem selećeg pčelarstva ne ogleda se toliko u suvremenom transportu, koliko u činjenici potrebe za selidbom produktivnih pčelinjih zajednica na odabrane lokacije na kojima medi odgovarajuća pčelinja paša. Do današnjih dana, u pravilu su se koristili iskustveni podaci i primitivne pčelarske vage za dobivanje inicijalnih informacija o stupnju unosa nektara u košnice. Suvremena tehnologija, uporabom tzv. digitalnih vaga, omogućila je značajno smanjenje rizika od gubitaka, a posljedično i s povećanjem ukupnih prinosa. Uporabom kvalitetnog mrežnog servisa kojim bi se prikupljale i obrađivale informacije o medenju i meteorološkim elementima, informacija postaje dostupna svim pčelarima, a time i mogućnost povećanja ukupne pčelarske produktivnosti.

Slijedom navedene problematike, u plan Centra za 2017. godinu uvrštena je nabava digitalnih vaga te uspostava cjelovitog sustava motrenja medenja u suradnji s pčelarskim udrugama.

Realizacijom ovog dijela programa razvoja pčelarstva može se očekivati povećanje produktivnosti pčelarske proizvodnje te otvoriti proces još bržeg povećanja broja pčelara u Primorsko-goranskoj županiji. Planom Centra realizacija je predviđena u suradnji s JLS u iznosu od 300.000,00 kuna. Upravni odjel za turizam poduzetništvo i ruralni razvoj predlaže da se ova aktivnost pokuša financirati i na način putem kandidiranja na sredstva Europske unije te bi se praćenjem potencijalnih natječaja mogla realizirati prijava tijekom ove godine.

2. Brendiranje pojedinih vrsta meda s područja PGŽ – program je započeo prije dvije godine pokretanjem zaštite izvornosti za med medun u suradnji s Udruženjem proizvođača meduna. Završne aktivnosti u pripremi dokumentacije i potrebne analitike predviđene su u ovoj godini za što je u planu Centra osigurano 90.000,00 kuna. Nakon završetka cjelovite dokumentacije pokrenuo bi se i postupak zaštite izvornosti na nivou RH, a zatim i na nivou Europske unije što bi značajno pridonijelo prepoznatljivosti kvalitete meda meduna, a i samom razvoju tržišta i prodaje naših pčelinjih proizvoda. Nastavno na zaštitu meduna je i pokretanje postupka zaštite meda od primorske kadulje što se planira realizirati u suradnji s Udrugom proizvođača meda kadulje kao nositeljem aktivnosti. Na ovu temu već su održani radni sastanci s predstavnicima Istarske, Zadarske i Ličko-senjske županije odnosno njihovim predstavnicima udruga.

3. Punionica meda – uočavanjem potrebe za punionicom meda za područje Gorskog kotara, čija će potreba naročito doći do izražaja nakon realizacije oznake za izvornost meda meduna, pokrenuta je izrada projektne dokumentacije. U suradnji s Agronomskim fakultetom Centar je izradio tehnološki projekta za punionicu meda koja je planirana u objektu za preradu voća u kompleksu Stare Sušice. Osim nabave potrebne opreme punionice meda obnovila bi se i zgrada za što je projektna dokumentacija u izradi. Cjelovita investicija priprema se za prijavu u sklopu Projekta Stara Sušica na Poziv na dostavu projektnih prijedloga u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.“, Prioritetne osi 6 “Zaštita okoliša i održivost resursa“, Investicijskog prioriteta 6c „Očuvanje, zaštita, promicanje i razvoj prirodne i kulturne baštine“. Procjena obnove objekta s potrebnom opremom što uključuje i dio za preradu voća odnosno punionicu meda iznosi 3,1 mil. kuna.

Osim ovih najvažnijih aktivnosti za razvoj pčelarstva pokrenut je i niz promotivnih aktivnosti i priprema za promociju autohtonih proizvoda s područja Primorsko-goranske županije. Ističemo izradu e-kataloga koja je pri završetku, zatim priprema za pokretanje promocije autohtonih proizvoda i širenja tržišta u sklopu „Primorske kuće“ u Rijeci u suradnji s Turističkom zajednicom Kvarnera i Rijeke. Nastavit će se aktivna suradnja i potpora pčelarskim udrugama u organizaciji pčelarskih izložbi i manifestacija putem Centra odnosno za manifestacije i programe koje će udruge prijaviti za natječaj Upravnom odjelu u sklopu provedbe programa ruralnog razvoja.

III. IZNOS POTREBNIH SREDSTAVA

Primorsko-goranska županija prihvaćanjem informacije o inicijativi Udruženja pčelarskih udruga Primorsko-goranske županije ne stvara nove financijske obveze te nije potrebno osigurati sredstva u Proračunu Primorsko-goranske županije.

Proračunska sredstva za realizaciju dijela programa razvoja pčelarstva planirana su u Financijskom planu Centra za poljoprivredu i ruralni razvoj za 2017.g kao i projekcijama za 2018-2019.godinu, a dio aktivnosti realizirat će se eventualnim prijavama za financiranje iz sredstava EU ili drugih izvora.

V. PRIJEDLOG ZAKLJUČKA

Slijedom navedenog Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj predlaže Županu Primorsko-goranske županije da donese zaključak u tekstu kako slijedi:

Na temelju članka 52. stavka 1. točke 23. Statuta Primorsko-goranske županije ("Službene novine" broj 23/09, 9/13 i 25/13 - pročišćeni tekst) i članka 25. stavka 1. Poslovnika o radu Župana Primorsko-goranske županije ("Službene novine" broj 23/14., 16/15., 3/16. i 19/16 - pročišćeni tekst) Župan Primorsko-goranske županije, dana _____ 2017. godine, donio je

Z a k l j u č a k

1. Prihvaća se informacija o inicijativi Udruženja pčelarskih udruga Primorsko-goranske županije.

2. Zadužuje se UO za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj da u suradnji s Centrom za poljoprivredu i ruralni razvoj Primorsko-goranske županije podrži Program razvoja pčelarstva pripremom dokumentacije za potencijalne natječaje radi osiguranja dodatnih izvora financiranja.

**UDRUŽENJE PČELARSKIH UDRUGA
PRIMORSKO GORANSKE ŽUPANIJE**
Mali Kijec 38, Omišalj OIB 89476729651
Žiro r. HR0724020061100758715 Erste b. MB 2519593
Predsjednik Branko Vidmar, Dopresjednik Nedeljko Mrakovčić
Tajnik Mirko Almaši, e mail: mirko.almasi@gmail.com

Rijeka, 30. listopada 2016.

CENTAR ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ
Karolinska cesta 88, Stara Sušica
E mail cbpp@pgz.hr
N/p g. Dalibor Šoštarić, dipl.ing.agr.

REPUBLIKA HRVATSKA 2170/1 PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA		
Primljeno:	16-12-2016	
Klasifikacijska oznaka:	Ustrojstvena jedinica	
402-2/16-01/176	08	
Urudžbeni broj:	Prilozi	Vrijednost
361-16-1	-	-

Predmet: Elaboracija Programa – CENTAR PČELARSKE IZVRSNOSTI

Poštovani,

Glede elaboracije programa u predmetu, osnovno polazište Elaboracije Programa Centar pčelarske izvrsnosti, predstavljaju slijedeći elementi:

- **Potencijali pčelarstva Primorsko-goranske županije (PGŽ)**

Željeli bismo naglasiti kako se pčelarstvo u PGŽ nalazilo 2014.godine na poziciji od 425 registriranih pčelara s 15.000 pčelinjih zajednica, evidentiranih službenom Evidencijom pčelinjaka i pčelinjih zajednica u RH prema izvorima Hrvatski pčelarski savez, Ministarstvo poljoprivrede RH. Pčelarstvo u Primorsko-goranskoj županiji ima godišnju produkciju od otprilike 300 tona meda, godišnje ukupne vrijednosti oko 80.000.000 kuna.

S osobitim zadovoljstvom ističemo najnovije podatke prema kojima službena Evidencija pčelinjaka i pčelinjih zajednica nadnevka 30. listopada 2016. godine evidentira 711 pčelara s oko 20.000 pčelinjih zajednica. Uzrok povećanja broja pčelara od 50 % !!! nalazi se s jedne strane u aktivnostima koje provodi Udruženje pčelarskih udruga Primorsko goranske županije kao i 16 pčelarskih udruga, a s druge strane u provođenju edukacije školovanja postojećih i novih pčelara. Pored djelovanja Pčelarske škole Moravice ističemo djelovanje i Pčelarskih udruga Učka iz Opatije i PU Kadulja otok Krk koje su u proteklom periodu organizirale 8 !! područnih ciklusa školovanja za oko 200 polaznika. Raduje pozitivna činjenica pojave novih mladih pčelara i veliki broj zainteresiranih žena.

Uzevši u obzir vrijednost pčelarske opreme te samih pčelinjih zajednica vrijednost sektora pčelarstva u PGŽ procjenjuje se na gotovo 110.000.000 kuna. U ovoj procjeni nisu uzeti u obzir vrijednost i tržišni potencijal proizvodnje ostalih pčelinjih

320/16.12.16.
Molim dostaviti
UO za turizam
poduzetništvo i ruralni razvoj 16.12.16.

proizvoda koji se stavljaju na tržište (vosak, propolis, pelud, matična mliječ i pčelinji otrov) kao ni povećani broj registriranih pčelara i pčelinjih zajednica u 2016. godini. Sve to zajedno, dovodi do značajnog povećanja prethodno procijenjene vrijednosti sektora.

Nastavno na navedeno, glavni nositelj koordinacije i razvoja pčelarstva PGŽ jeste krovno Udruženje pčelarskih udruga Primorsko-goranske županije (UPUPGŽ) s 16 pravnih osoba članica. Pčelarske udruge članice UPUPGŽ navodimo kako slijedi:

- PU „Milutin Barač“ Rijeka,
- PU „Kadulja“ Mali lošinj,
- PU „Kadulja“ Punat,
- Udruga proizvođača meda kadulje, Omišalj,
- PU „Kuš“ Rab,
- PU Grada Novi Vinodolski,
- PU Bribir Crikvenica,
- PU Grada Čabra.
- PU „Žbela“ Delnice,
- PU „Medun“ Delnice,
- PU „Smreka“ Vrbovsko,
- Udruženje proizvođača meduna Vrbovsko,
- „Biopčela“, udruga za promociju i primjenu ekološke pčelarske etike Rijeka,
- Hrvatska udruga senzorskih analitičara meda Rijeka,
- PU „Učka“ Opatija,
- PU „Matulji“ Matulji.

Posebno treba naglasiti kako zemljopisni i klimatski položaj Primorsko-goranske županije osigurava prirodne resurse za proizvodnju više različitih vrsta meda od kojih se pojedini smatraju i vrhunskima. Pri tome se posebice ističu goranski medun (smreke, *Picea abies* L. i jele, *Abies alba* Mill.) te med primorske kadulje (*Salvia officinalis* L.) kao najznačajniji pčelinji proizvodi Primorsko-goranske županije. Osim njih tu svakako treba istaknuti i potencijal proizvodnje i trženja meda primorskog vrijeska (*Satureja montana* L.), primorskih meduna (hrast, *Quercus* sp., javor *Acer* sp.), lipe (*Tillia* sp.), bagrema (*Robinia pseudoacacia* L.), kestena (*Castanea sativa* Mill.) ali i vrlo karakterističnih inačica multiflornih medova – primorskih i planinskih livadnih zajednica.

- **Povećanje produktivnosti ukupnog pčelarstva primjenom Programa motrenja meda**

Činjenica je kako se sadašnji potencijali proizvodnje meda (oko 300 tona) u cijelosti plasiraju na području Primorsko-goranske županije i to tzv. „prodajom na kućnom pragu“, prigodnim sajmovima i tijekom turističke sezone. Vrlo mala količina pčelinjih proizvoda podrijetlom iz PGŽ se trži putem drugih tržišnih kanala (maloprodaja, trgovački lanci i sl.) što dovodi do zaključka kako potencijali pčelarstva u PGŽ nisu do kraja iskorišteni.

S time u svezi predlaže se instaliranje Programa motrenja medenja čime bi se sadašnja

produktivnost značajno povećala i što bi omogućilo stvaranje viškova proizvedenog meda koji bi svoj put našao i na druga tržišta (izvan PGŽ, i izvan RH).

Tome značajno pridonosi i hvale vrijedna pojava pomlađivanja pčelarskog kadra mlađim kategorijama pčelara, kao i stupanjem na pčelarsku scenu žena mlađe životne dobi zainteresiranih za bavljenje pčelarstvom.

Cijenimo da će se uspostavljanjem Programa motrenja medenja značajno povećati produktivnost pčelarske proizvodnje te otvoriti proces još bržeg povećanja broja pčelara u Primorsko-goranskoj županiji. Sinergijski bi to dovelo do stvaranja uvjeta u kojima će se pčelinji proizvodi sa područja PGŽ moći naći i u izvozu na druga tržišta.

Program motrenja medenja jedan je od kvalitetnijih načina upravljanja prostorom obzirom da se na taj način provodi optimizacija procesa proizvodnje u odnosu na raspoložive resurse, kako prirodne tako i ljudske.

• **Brendiranje najkvalitetnijih vrsta medova PGŽ**

Želimo istaknuti kako je brendiranje goranskog meduna u zamahu. U tijeku je završna faza provedbe postupka zaštite EU oznakom izvornosti.

Također, u pripremi je i početak postupka za zaštitu izvornosti/zemljopisnog podrijetla meda kadulje Hrvatskih primorja.

Stvaranje prepoznatljivog autohtonog proizvoda sa oznakom EU iskorak je kojeg hrvatski potrošači još nisu u potpunosti svjesni. Procjena je kako će, s jedne strane porasti interes za pčelarstvo, a s druge strane će porasti interes potrošača za medovima Primorsko-goranske županije.

Posebna vrijednost navedenog ogleda se u ekonomskom značaju same oznake zaštite:

- viša cjenovna kategorija zaštićenog proizvoda, odnosno pozicioniranje proizvoda u viši cjenovni razred;
- stvaranja identiteta i prepoznatljivosti zaštićenog proizvoda odnosno diferencijacija proizvoda od ostalih sličnih proizvoda na tržištu;
- osnivanja interesnih udruženja, u svrhu zajedničkog nastupa na tržištu, odnosno zajedničke marketinške promidžbe prehrambenog proizvoda;
- povećati tržišnu vrijednost proizvoda pronalaženjem specifičnih nutritivnih i kemijskih svojstava stjecanjem međunarodno priznate i prepoznatljive oznake koja garantira tu specifičnost.

Ono što je potrebno naglasiti jeste da se na taj način stvara izravna veza proizvoda s određenim zemljopisnim područjem čime se tom području daje dodatnu vrijednost i prepoznatljivost, te pridonosi ruralnom razvoju. Vjerujemo da nema potrebe posebno napominjati koliko je to važno u slučaju Gorskog Kotara.

• **Ekološko pčelarstvo i održivi razvoj Primorsko-goranske županije**

Ekološko pčelarstvo kao dodatni stupanj vrijednosti proizvodnje nije još uvijek dovoljno iskorišteno. Ono osigurava certificirane proizvode provjerene kakvoće i višeg stupnja vrijednosti.

Obzirom na ruralni karakter većeg dijela PGŽ, prostorna distribucija županije te njezini zemljopisni i većim dijelom još uvijek netaknuti prirodni resursi omogućuju gotovo idealne uvjete za napredak ekološkog pčelarstva.

Ekološko pčelarstvo se zasniva na prirodnim principima koji su oduvijek vladali u pčelarskoj proizvodnji ali se oni moraju verificirati od strane za to posebno ovlaštenih i akreditiranih tijela kako bi se osigurala autentičnost proizvodnje i samih proizvoda i izbjegla moguća manipulacija sa pčelinjim proizvodima iz neekološke proizvodnje.

S time u vezi – Primorsko-goranska županija mora biti jasno uključena u sve oblike potpore razvoja i unapređenja ekološke poljoprivredne etike i ekopčelarstva.

Ono je uvijek pratitelj razvoja ruralnih prostora i nema razloga da se isto ne postigne i u PGŽ. Promocija ekološkog pčelarstva jeste i mora biti u funkciji održivog razvoja, u potpunosti sukladno motu Primorsko-goranske županije – „*zeleno i plavo*“.

• **Sadržaj i struktura predviđenih djelatnosti u okviru Programa**

Kako je već napomenuto Program motrenja medenja jedan je od kvalitetnijih načina upravljanja prostorom. Na taj se način provodi realna optimizacija procesa proizvodnje u odnosu na raspoložive prirodne i ljudske resurse, a u skladu sa meteorološkim uvjetima i klimatološkim elementima koji vladaju i s kojima se ta aktivnost mora usklađivati.

Osnovna polazišta za instaliranje Centra pčelarske izvrsnosti u funkciji su općenitog razvoja i specifičnog unapređenja pčelarstva, a očituju se kroz sadržaj i strukturu predviđenih provedbenih elemenata:

1. Građevinski objekt
2. Proizvodnja satnih osnova;
3. Punionica meda;
4. Kušaonica;
5. Otkup i prodaja meda;
6. Edukacija pčelara i potrošača;
7. Ogladni pčelinjak;
8. Vrcaona;
9. Pčelarski laboratorij;
10. Turističke i promotivne aktivnosti
11. Apiterapija
12. Potpora liječenju ovisnosti

AD 1. Građevinski objekt

Povoljna okolnost jeste kako postojeći građevinski prostor objekta Centra za poljoprivredu i ruralni razvoj u Staroj Sušici, omogućava ostvarenje svih dijela navedenog sadržaja naravno uz potrebna ulaganja u građevinsku infrastrukturu.

AD 2. Proizvodnja satnih osnova

Kontrolirana proizvodnja satnih osnova za potrebe pčelarstva Primorsko-goranske županije predstavlja sveukupno povećanje sigurnosti proizvodnje kao i kvalitete pčelinjih proizvoda.

Naime širom analizom tržišta voska u RH tijekom 2015. godine, ustanovljene su više ili manje izražene patvorine satnih osnova u preko 90% (!! slučajeva. Osim što ovakve patvorene satne osnove dovode do kontaminacije samog meda, one predstavljaju i vrlo ozbiljan problem u tehnologiji pčelarenja. Preporučena godišnja zamjena starog saća s novim (satne osnove), prema preporukama struke kreće se u količinama od 25 – 33% satnih osnova.

Kako u Republici Hrvatskoj nema zakonske regulative koja regulira proizvodnju i preradu voska pčelari su ostavljeni sami u pronalaženju vlastitih rješenja. Pri tome je svakako najsigurniji (i najbolji) – vlastita kontrolirana proizvodnja.

AD 3. Punionica meda

Dobivanjem oznake EU o izvornosti goranskog meduna, a ubrzo i meda primorske kadulje, neminovno dovodi do stvaranja potrebe za dugoročnim sustavom unapređenja pčelarstva uz primejenu suvremenih i tehnološki primjenjivih postupaka.

Isti trebaju predstavljati iskorak u unapređenju sustava kontrole zdravstvene sigurnosti i povećanja kvalitete meda i drugih pčelinjih proizvoda, dizanjem proizvodnje na viši proizvodni nivo.

Ostvarenje ovakvih izazova ocrta se u potrebi instaliranja punionice meda u zakonom propisanoj višoj kategoriji (odobreni objekt) koja osigurava uvjete koji su propisani za stavljanje pčelinjih proizvoda i na tržišta izvan Republike Hrvatske (zajedničko EU tržište, izvoz na treća tržišta).

Komercijalni interes za navedenu djelatnost ogleda se u tome da će predmetna usluga biti omogućena korisnicima iz PGŽ pod jasnim i transparentnima uvjetima.

AD 4. Kušaonica

Trenutno je situacija da na tržištu, senzorska analiza vina i senzorska analiza maslinovog ulja imaju jaku zakonsku podlogu i zbog toga doživljavaju procvat. Za naglasiti je da senzorska analiza meda kreće istim putovima i predmetna zakonski okvir usmjeren je u tom pravcu. Stoga je potrebno osigurati uspostavu metodološki jasnog postupka kušanja i procjene senzorske kakvoće medova koji se stavljaju na

tržište. U tom pravcu se predviđa i postavljanje u funkciju kušaonice, u okviru Centra pčelarske izvrsnosti.

Svrha i cilj kušaone je stavljanje u funkciju:

- prostor za promociju medova Primorsko-goranske županije
- centar za edukaciju djece školskog uzrasta, građana, pčelara i organiziranih grupa posjetitelja;
- točka prezentacije i polazište komercijalne ponude – prodajno mjesto.

AD 5. Otkup i prodaja meda

Jedna od djelatnosti u kompoziciji Centra pčelarske izvrsnosti jeste omogućavanje otkupa tržišnih viškova meda.

Pretpostavka za ostvarenje navedene djelatnosti jeste ostvarenja mjera koje će dovesti do stvaranja tržišnih viškova meda kao što je navedeno: brendiranje kvalitete meda oznakom izvornosti EU (goranski medun, med primorske kadulje), instaliranje sustava motrenja medenja, edukacija kroz školu pčelarstva, edukacije pčelara, afirmacija senzorske analize meda.

Potražnja za visoko kvalitetnim vrstama meda kao što su goranski medun i med primorske kadulje dugoročno je prisutna na ovim područjima.

Navedeno potvrđuje i činjenica je da je prije 30-tak godina jedna od najvećih tvrtki za otkup meda bivše Jugoslavije, „Medex“ iz Ljubljane, organizirala terenski otkup meda na način da je kamion s vagonom i zamjenskom ambalažom dolazio do svakog pčelara pojedinačno i na kućnom pragu obavljao obračun i gotovinsku isplatu preuzetog meda.

AD 6. Edukacija pčelara i potrošača

Temeljni zadatak Centra pčelarske izvrsnosti su različiti vidovi edukacije. Naime, ogledni proizvodni pogon punionice meda, kušaonica sa senzorskom analizom, ogledni pčelinjak, vrcaona meda su praktični i prateći sadržaji za edukaciju: kako djece uzrasta osnovne škole od 3 do 7 razreda, građana (osobito starijih generacija) i naravno pčelarske populacije.

Nadalje, ovdje se predviđa sudjelovanje svih onih koje treba zainteresirati i otvoriti im vrata bavljenja pčelarstvom.

Potreba postavljanje multimedijskog edukacijskog prostora ogleda se i u činjenici da je onda moguća i organizacija različitih edukacijskih skupova, radionica i seminara za užu o širu javnost kao i specifične stručne i znanstvene krugove. To naravno podrazumijeva i potrebu za smještajnim kapacitetima čime se ostvaruje i gospodarski interes agriturizama i hotelskih kuća u bližoj okolici.

AD 7. Ogledni pčelinjak

U svojem radu, Centar pčelarske izvrsnosti nije zamisliv bez sadržaja oglednih pčelinjaka. Prostorni uvjeti Stare Sušice omogućavaju postavljanje takvih oglednih pčelinjaka. Suvremeno pčelarstvo poznaje uporabu više tipova košnica. Najpoznatiji vrste košnica su lisnjače takozvani tip AŽ i nastavljače takozvani tip LR. Zbog edukativnih razloga potrebno je postaviti dva stacionirana pčelinjaka s oba navedena tipa košnica.

Osim edukativnog značenja navedeni pčelinjaci kapaciteta od 20 do 30 košnica mogu se uvrstiti u poziciju testnih pčelinjaka, što znači da se isti koriste u različite vrste testiranja kao na primjer: testiranje kvalitete matica, testiranje djelovanja veterinarsko medicinskih pripravaka u funkciju pčelinjaka u okviru Programa motrenja medenja i drugo.

Ogledni pčelinjaci trebaju se atraktivno projektirati kako bi izazvali interes posjetitelja i izvan pčelarske populacije – atrakcija turističkog karaktera.

AD 8. Vrcaona

Kruna pčelarske proizvodnje je vrcanje meda. Taj „aspekt“ pčelarstva treba upoznati šira javnost koja se ne susreće svaki dan s takvim sadržajem. Kako će Centar pčelarske izvrsnosti raspolagati s vlastitim pčelinjakom očekuje se i prizvodnja o onog najvrednijeg – meda.

Proces vrcanja u suštini je jednostavan i atraktivan događaj. Oglednom vrcanom stvara se sadržaj koji još nije ponuđen na našem turističkom tržištu, a to je vrcanje meda.

U vrijeme okretanja izvornim prirodnim vrijednostima, prezentirati tehnološki proces vrcanja onima koji o medu znaju samo kako je med sladak, predstavlja događaj koji će se pamtili cijeli život.

AD 9. Pčelarski laboratorij

Mali pčelarski laboratorij ima svrhu ponajprije u obavljanju jednostavnijih laboratorijskih analiza kvalitete meda.

Postoji 11 analiza meda propisanih Pravilnikom o medu i Europskom Direktivom o medu (količina šećera, količina fruktoze i glukoze (zbroj), količina saharoze, količina vode, količina tvari netopljivih u vodi, električna vodljivost, slobodne kiseline, aktivnost dijastaze, količina hidroksimetilfurfurala (HMF), melisopalinološka analiza), od kojih bi se u priručnom laboratoriju centra mogle obavljati količina vode, količina tvari netopljivih u vodi, električna vodljivost, količina hidroksimetilfurfurala (HMF), i melisopalinološka analiza.

Vlastitim priručnim laboratorijem značajno se mogu smanjiti troškovi laboratorijske

analize kvalitete meda kojima su izloženi potrošači prilikom stavljanja svojih proizvoda na tržište.

Priručni laboratorij predstavlja sadržaj koji upotpunjuje i zaokružuje sadržaj rada Centra pčelarske izvrsnosti.

AD 10. Turističke i promotivne aktivnosti

Cjelokupnost Centra pčelarske izvrsnosti predstavlja kvalitetnu i zaokruženu priču koja u svakom slučaju može biti turistička atrakcija.

Najveća turistička atrakcija osim kušaonice meda i pregleda pratećih sadržaja jeste vrcanje meda. Grupe, ne samo turista, već i druge organizirane skupine mogu uživo promatrati vađenje mednih okvira iz košnica, postupak otklapanja mednih okvira, postupak vrcanja i skladištenja meda.

U cilju osiguranja posjetitelja od eventualnih uboda, postoje provjereni i sigurni načini zaštite za što Centar treba imati osigurane uvjete.

Ovakav turistički sadržaj bio bi prvi u Hrvatskoj

AD 11. Apiterapija

Jedna od novih trendova koji ikmaju tendenciju jačanja je okretanje onome što nazivamo zdrav život, zdrava prehrana i zdravo liječenje. Potencijali koje nudi apiterapija, liječenje pčelinjim proizvodima, kao program namjenjem građanima je područje koje centar pčelinje izvrsnosti ne može zaobići.

Učinci meda, propolisa, peludi, pčelinjeg voska, matične mlijeći kao potpora poboljšanja zdravstvenog stanja relativno su poznati javnosti.

Otvaraju se i nove mogućnosti npr. ublažavanje posljedica stresa i inhalacija dišnih puteva udisanjem zraka iz pčelinjih zajednica, ili masaža tijela medom i dr.

AD 11. Potzpora liječenju ovisnosti

Poznata su istraživanja o primjeni pčelarstva u ličenju od ovisnosti raznih vrsta droga a osobito u liječenju alkoholizma. Poznati su nam praktični primjeri liječenih alkoholičara koji su postali ne samo vrsni pčelari već afirmirani nositelji društvenih funkcija u pčelarskim udrugama.

U suradnji sa sutrukom otvaraju se mogućnosti novih pravaca organiziranog djelovanja.

• **Preliminarna procjenu potrebnih sredstava:**

Moraju se pronaći načini i metode kako bi se program Centra pčelarske izvrsnosti mogao u cijelosti financirati sredstvima EU. U nastavku dostavljamo preliminarnu procjenu potrebnih sredstava.

Procjena potrebnih sredstava bez većih građevinskih radova:

RB	Opis djelatnosti	Procjena iznos (kn)
1	Građevinski objekt – projektna dokumentacija	35.000,00
2	Pogon za proizvodnju satnih osnova kapaciteta 30-50 kg u jednom turnusu	150.000,00
3	Punionica meda oprema	200.000,00
4	Potrebno uređenje prostora	75.000,00
5	Skladišni prostor s opremom	120.000,00
6	Uvjeti za provođenje edukacije	30.000,00
7	Pčelinjaci 2 x komplet	90.000,00
8	Vrcaona	100.000,00
9	Oprema	100.000,00
10	Tehnički uvjeti zaštite posjetitelja	50.000,00
	UKUPNO:	950.000,00

Opaska: U procjenu nije uključena vrijednost potrebnih građevinskih radova.

Uz iskaze iskrenog poštovanja,

Branko Vidmar
Predsjednik UPU PGŽ

